

FEMTONDE SÖNDAGEN EFTER TRINITATIS

DOMINICA XV

IHS

Högmässa, S:t Matteus ev-luth församling, Uppsala. Predikan Åke Malander, (ELBK) Introitus: Psaltaren 86, GT: 1 Kon 17:1-16, Ep: Gal 6:1-10, Ev och predikotext: Matt 6:24-34. Psalmer: 133, 3, 50; 49, 917 och 120.

Låt, o Gud, ditt heliga och klara Ord lysa för oss i all sin klarhet och upplysa oss och förmana oss och trösta oss, därom ber vi i Jesu namn. Amen.

”Så lite tro ni har” hör vi Jesus utbrista. Då är det väl, tänker vi, hedningarna han talar om. Jodå, vi möter ju i evangelierna både en romersk officer och en kananeisk kvinna, alltså av främmande folk, hedningar. Och om dessa två lyder Jesu omdöme: ”*Inte ens i Israel har jag funnit en så stark tro*” respektive ”*Kvinnan, din tro är stor*”. Kan det sägas så om dem, då måste väl sådana positiva ord i ännu högra grad gälla oss – vi som har och brukar Guds Ord, som hört predikan och fått undervisning i den kristna tron, vi som har gudstjänsten, ordet och sakramenten. Inför Jesu ord idag måste nog tvärtom just vi stanna till och betänka till vilka han talar de orden ”så lite tro ni har”. Det säger han till lärjungarna, till de troende. Jesu förmaningar i dags text är således förmaningar som vi ska ta till oss och begrunda.

”*Ingen kan tjäna två herrar. ... Ni kan inte tjäna både Gud och mammon.*” Vad som inskärpes här är i sak inget annat än första budet: ”*Du skall inga andra gudar ha jämte mig.*” Och vad betyder det? ”Vi ska frukta och älska Gud över allting och i allt förtrösta på honom.” Då frågar vi vidare, och nu med Stora katekesen: ”Vad betyder det att ha en Gud eller vad är Gud? Svar: en Gud kallas det som man väntar sig allt gott av och som man i all nöd tar sin tillflykt till. ... Det varvid du fäster ditt hjärta och varpå du förlitar dig är, säger jag, i verkligheten din Gud.” Utifrån detta ska vi förstå dagens huvudord: ”*Sök först Guds rike och hans rättfärdighet.*” Detta är den angelägnaste omsorgen. Den här söndagen hade ju tidigare (i Sverige) som motto just Den angelägnaste omsorgen, dvs. vad som är viktigast att tänka på här i livet. Uppmaningen att först söka Guds rike och hans rättfärdighet har nu här som bakgrund detta att inte försöka tjäna två herrar, att inte låta sitt liv kretsa kring oro och bekymmer för än det ena och än det andra i tillvaron.

Här kan det nog verka lite underligt och rent av motsägelsefullt. Först heter det att inte göra sig oro och bekymmer och direkt därpå att först av allt söka Guds rike. Det sista betyder väl ändå att verkligen oroa sig och bekymra sig om sin själ och om sin rättfärdighet inför Gud. För att bättre förstå detta ska vi beakta hur Jesus här framställer vår situation i vad som gäller det dagliga och timliga. ”*Vem av er kan med allt sitt bekymmer lägga en enda aln till sin livslängd?*” Hur förhåller det sig då när det gäller det andliga? Vi kan väl fråga oss: Vem kan med all sin strävan, oro och bekymmer förflytta sig själv ett enda steg närmare himmelen? Nej, det är fåfång möda, fåfånga bekymmer – och därtill något helt onödigt! Allt bekymmer för den saken har en annan tagit på sina axlar. Han heter Jesus Kristus, och han har återlöst, förvärvat och vunnit oss, förlorade och förtappade människor, ifrån alla synder ifrån döden och djävulens våld, inte med guld eller silver utan med sitt heliga och dyra blod och sin oskyldiga pina och död, för att vi ska tillhöra honom, leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, liksom han har uppstått från döden, lever och regerar i evighet. Och detta, denna hans ousägliga välgärning, tar vi emot och får del av genom tron, och endast genom tron, och därtill inte i oro och ångslan utan i trons visshet, i trons förtröstan på Guds Ord och Löfte. Märk nu väl, Jesus sa inte att vi skulle söka efter att

upprätta vår egen rättfärdighet utan att vi ska söka Guds rättfärdighet. Det betyder den rättfärdighet som Kristus med sin ställföreträdande tillfyllestgörelse har förvärvat och skaffat fram åt alla människor. Och den får var och en som tror ta emot fullständigt fritt och för intet. Det kallas: av nåd allena, genom tron allena.

När vi har kommit dithän, då har vi funnit Guds rike och blivit iklädda hans rättfärdighet; då har vi också kommit in i och blivit medlemmar av Kristi heliga allmänliga kyrka. När vi nu, genom tron, har blivit Jesu lärjungar, då får vi också det rätta, kristna, perspektivet på det jordiska, på detta med mat och dryck och kläder och liknande. Då har Gud blivit **vår** himmelske Fader som vet vad just **vi** behöver, och av vars godhet vi tar emot en dag, ett ögonblick i sänder. Att därefter gå tillbaka in under mammons tjänst skulle väl då verka helt främmande. Att vara under mammon gör dessutom ingen människa lycklig, han är en hård herre att tjäna, en herre som ständigt kräver mer. Har mammon fått ta sitt grepp om en människa så blir hon aldrig nöjd, hur mycket hon än får så är det alltid för lite, och hennes tillvaro präglas av oro och bekymmer om de världsliga rikedomarna. Penningbegäret, som är en rot till allt ont, är en avgudadyrkan säger Skriften. Man kan inte vara en Jesu lärjunge och samtidigt vara penningfixerad. Det vore att jämföra med när man i gamla testamentets tid visserligen firade Herrens gudstjänst men samtidigt tände offereld åt baal, eller att man tillbad Herren men samtidigt även tillbad hela himmelens härskara. Tron förtvinar och avgudatjänsten tar över.

Helt annorlunda blir det alltså när vi har funnit Guds rike och hans rättfärdighet, dvs. i Kristi kyrka och församling. Jesu ord om att vi inte ska göra oss bekymmer är ju inte ett bud utan en befrielse – er himmelske Fader vet att ni behöver allt detta. Och likväl är den kristna livshållningen ingen världsförnekelse och världsförsakelse. Den augsburgska bekännelsens sextonde artikel säger mycket klart att en kristen kan delta i samhällslivet precis som varje annan medborgare. (Skillnaden är förstas den att den kristnes egentliga medborgarskap är i ett rike som inte är av denna världen.) Bibeln känner inget asket- och munkideal utan istället den syn som Psaltaren 62 uttrycker med orden: *"Fäst inte hjärtat vid rikedom, även om den växer"*. Till frihet har Kristus frigjort oss, till frihet att utan fruktan tjäna honom i vårt dagliga kall. Som den smala gyllene medelvägen mellan lättsinne och tungsinne, så kan Jesu lärjungars vandring beskrivas. Lärjungalivet och lärjungasinnet kan också illustreras av två fiktiva personer. Den ena möter vi på julafton, djungelbjörnen Baloo, som sjunger: "Glöm sorger och bekymmer ... just som vi lever här." Hur lever man då i Kristi kyrka, vad har man för livsriktning, vad har man för ledstjärna, vad har man för hopp? Man lever trons liv, i syndernas förlåtelse, med det himmelska slutmålet för ögonen och med tio Guds bud som riktlinje för sitt dagliga liv. Men vad gör man då med alla sorger och bekymmer som ändå i denna syndens värld är ofrånkomliga? Man låter dem inte gå sig till sinnes så att de får sitta och gnaga och förstöra nattsömnen. Man tar Gud på orden; man kastar dem på Herren, som har omsorg om var och en av oss. Så kan vi korrigera Baloo och säga: Glöm inte sorger och bekymmer men kasta dem på Herren. Detta leder oss till den andra personen: "Högt bland Saarijärvis moar bodde bonden Paavo på ett frostigt hemman, skötande dess jord med trägna armar, *men av Herren väntade han växten.*" Han hade tydligen tagit till sig Jesu både förmanande och trösterika ord i dagens text. Amen.

"Barmhärtige Gud och Fader, uppväck i våra hjärtan den rätta förnöjsambeten både med det mått av nåd som du skänker och med vår jordiska lott och låt oss, när en gång vår jordiska vandring är slut, följa dig efter in i den himmelska vilan, genom Jesus Kristus, vår Frälsare." Amen.